

VIROLET

El pobre Jaumet — ja se sabia — cada cop que s'examinava d'anatomia o de patologia o de qualsevol altra «ia», era obsequiat amb un present ben poc agradós per a ell i per a la seva família.

L'ensopegada era motiu per a què en Jaumet repengués els seus estudis encara amb més entusiasme, per tal de veure si podia, finalment, acabar aquella carrera de galeno que es feia ja inacabable.

Mes passaven els anys i en Jaumet continuava encallat. Un any quedà avergonyit en comparèixer davant del Tribunal d'exàmens, que estava compost d'antics companys seus, ja catedràtics, i això ajudà...

...a què en Jaumet no pogués sortir del pas amb lluïment. Els professors, compadits el cridaren apart i li prometeren aprovar-lo amb la condició que anés a exercir en un poble d'alta muntanya i que només rezeptés lavatives.

Complint el tracte, en Jaumet s'establí en un llogaret del Pireneu català, on efectivament, tal com havia promès, sempre que d'alguna casa l'enviaven a cercar hi compareixia solament amb l'aparell adequat.

Un dia una colla d'alegres companys de ciutat, la majoria d'ells doctors en medicina, sortiren a fer una cacera per les altes muntanyes de Catalunya. En arribar el migdia, es disposaren a menjar un esplèndid...

...arròs per ells mateixos condimentat i a continuació alguna perdiu de les que s'havien caçat aquell matí. Però, quan més entusiasmats estaven en tals agradables quefers, un dels companys féu un crit horrible.

Era que un os se li havia entrebancat en el coll. El cas era d'urgència i quelcom greu. Tot seguit corregeren cap al poble més proper per tal de pregar al metge que portés una eina a propòsit per a treure l'os.

Avisat el doctor, aquest prometé córrer en auxili del sofrent, i més tractant-se d'un distingit company de professió. I, proveït de l'eina inseparable, emprengué la marxa vers el lloc del succés.

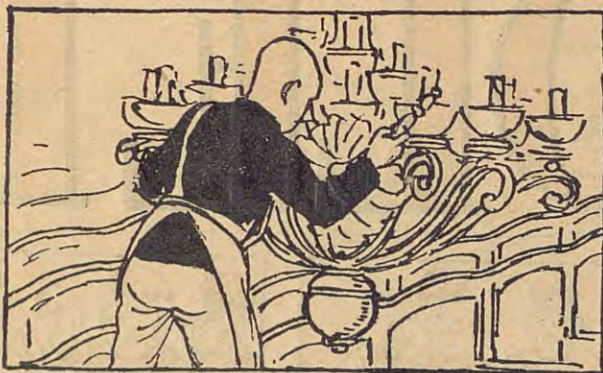
Ja compendreu quina fou la sorpresa dels allí reunits quan veieren el metge amb aquell instrument sota l'eixella. Mes, simulant que no se n'havien adonat, li preguntaren per quin medi extreuria l'os del pacient.

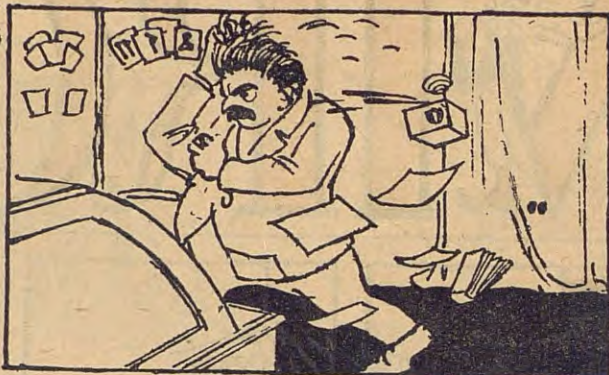
I en Jaumet, exclamà: — Que no veuen l'aparell que porto? L'únic mèdi és donar-li una bona lavativa. — Tots varen esclatar una riallada, inclús el qui tenia l'os al coll. I l'esforç que féu fou tan gros...

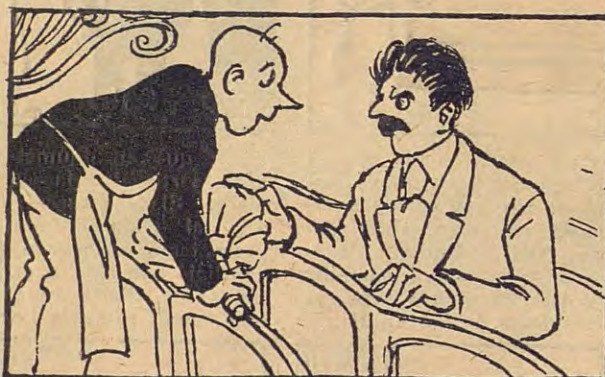
...que pogué llensar la nosa a l'exterior. I tots els companys felicitaren efusivament a en Jaumet, el qual, fins en aquell cas, havia sempre tingut un gran èxit en l'aplicació de la medicina que li havien aconsellat.

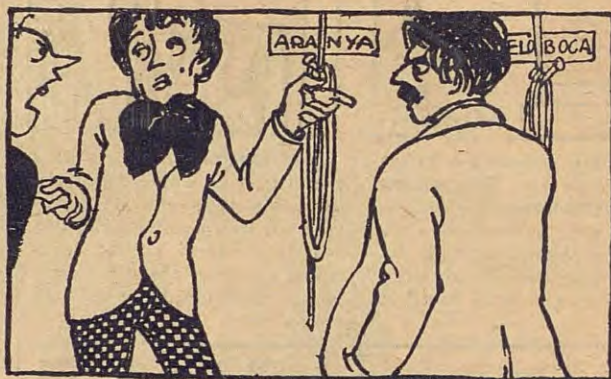
Aquella nit s'inaugurava la flamant temporada lírica de Matadepera. En Babau netejava la sala i donava la darrera espolsada a la gran aranya central.

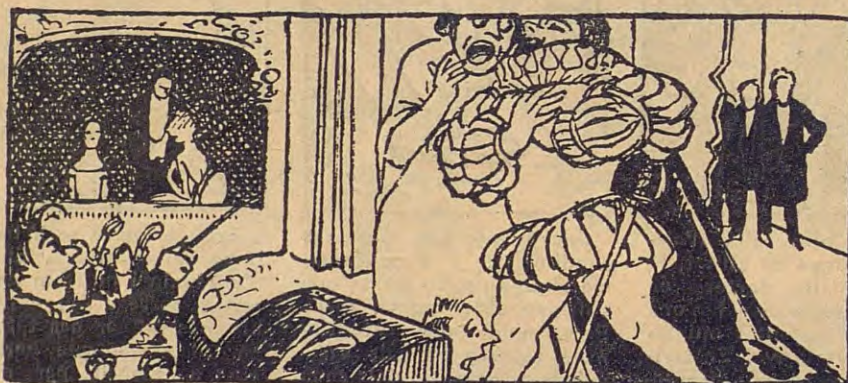
En Garsa (l'empresari), treia foc pels caixals perquè el tramoista tenia la papada i no podria aquella nit solemnia desempenyar el seu important comès.

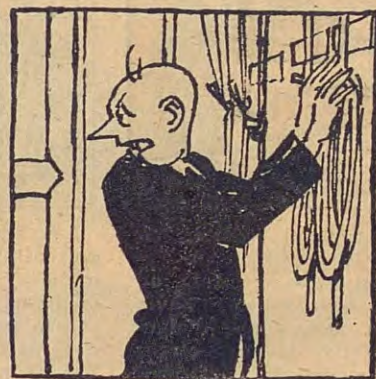
Cercant la manera millor per a sortir de situació tan apurada, se li ocorregué una solució: encarregar a en Babau que substituís al tramoista malalt.

Entre en Garsa i en Cantarelli (primer actor i director), s'arribà a explicar detalladament a en Babau el complicat funcionament d'aquell bé de Déu de cordes.

Cap a l'acabament del primer acte el famós tenor Gallini tenia embabiecats amb els seus terribles pinyols a l'auditori en massa, entre el qual figurava en Babau. De prompte aquest oí que l'apuntador s'esgargamellava cridant:

«Teló ràpid! Teló ràpid!» I comprenent, per fi, que aquells cridassos anaven per ell...

...deixà anar, esverat, la primera corda que li vingué a mà, resultant, oh, dissort terrible!, que en lloc d'engegar el teló, descarregà violentment damunt els espectadors la gran aranya central.

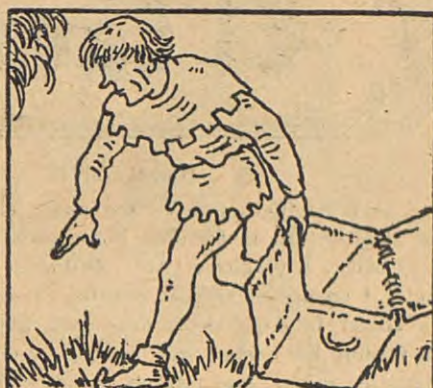
LA RATA FAMOLENCA O EL CÀSTIG D'UN ROÍ

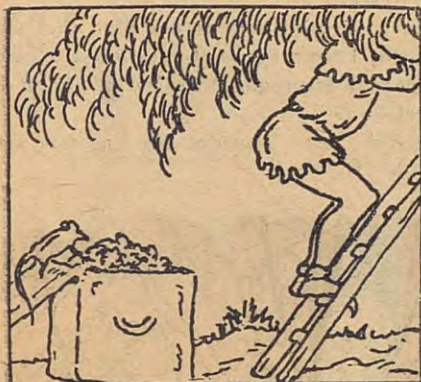
No recordo quan va ser,
prò una vegada era un home
que tenia un cirerer.

Un dia que el rei passà
li digué: «Porta'm cireres
al palau, que en vull menjà».

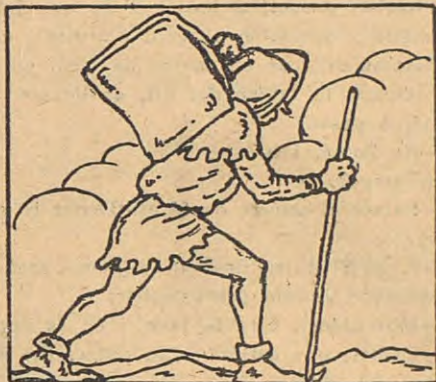
Es clar; l'home, obedient,
va agafar una cistella
per a omplir-la diligènt.

Mes l'infeliç no notà
que, amagant-se entre la fruita,
una rata s'hi ficà.

Ignorant-ho, per lo tant,
un cop la tingué ben plena,
la va tancar a l'instant.

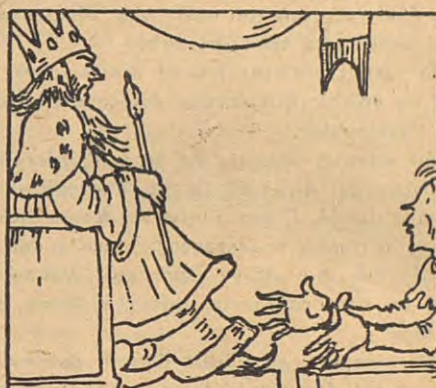
I com home corpulent,
amb la cistella a l'esquena
cap a palau falta gent.

Un captaire va trobar
pidolant, de lo que duia,
quelcom per poguer menjar.

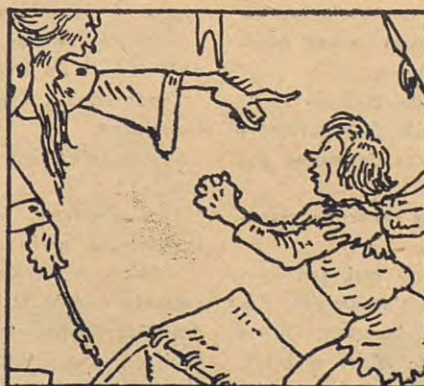
Prò l'home de cor roí
a crits féu callar al pobre
continuant son camí.

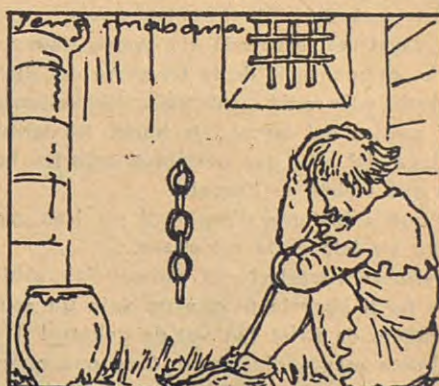
I aixís arribà a cal rei
dient: «Senyò, aquí vos porto
ço que heu dit, com és de lleí.

Al punt la cistella obrí
i una rata grossa i tipa
va ser tot el què en sortí.

El rei indignat de bo
i creient que se'n burlava
va manar: «A la presó!»

I pensava el dissortat:
«Si hagués donat fruita al pobre,
prou me'n hauria adonat!»

El Cavaller de la Creu

(Continuació)

—L'ocell ha fugit, i té en son poder el document que em farà retornar-l'hi la fortuna, i que potser li permeti llevar-me el coll, i a vosaltres i tot.. Quina desgràcia! Quina desgràcia! I encara et tinc al davant, covard del diable? I no t'he clavat la daga entre cap-i-coll? Estem perduts... Vés, que fermin les portes, que no baixin els ponts, que aviin l'aigua als fossos, que tots els homes s'armin d'espases, dagues i ballestes, car Jaume del Fonollar morirà entre les runes del castell ans que entregar-lo, al rei que fos!

En Jusipó, content de poguer fugir d'aquella estança, on havien passat, a judici d'ell, uns fets tan misteriosos, corregué a desvetllar la gent d'armes i el servei.

Botzinejant, car en temps de fred, en tot temps ha dolgut deixar la tebior del llit, es llevaren els servents.

—Què passa?

—No ho sé, i tu?

—Tampoc.

—Potser el senyor de Munt-Bernat li vol fer la guerra al senyor.

—I cal Si diuen fins que si pensa casar a l'Elisenda amb Mossenyor Jaume del Fonollar.

—Mal casori. Ella és jove, i ell és home d'anys.

—Demés, ella estima a un patge. En Roderic del Bosc és el rei del seu cor.

—Bé, sí, però és un rei que no és més que patge. I el senyor de Munt-Bernat s'estima més àguiles que coloms. Van més enlaire... i fan més mal.

—Així, sí, que la casi amb Mossenyor... Si àguila no, s'hi acosta: té tirat de corb.

El castell prompte fou en armes, però... contra qui? Contra un enemic que dormia dolçament en un recó de la torra de l'homenatge.

En Jaume, vençut per les engúnies, les emocions i les fadigues del dia i de la nit, a despit de la gravetat de la seva situació, i ben lluny de creure que tenia l'enemic a casa, se'n anà a descansar, i per a donar més ardiment a en Jusipó, que estava esporuguit, volgué dormir en la cambra de l'ombra morta, que era abans del fet el seu dormitori.

Mentrestant, en Giralt dormia dolçament i queia ben de ple el sol damunt la terra quan el cavaller de la Creu va desvetllar-se, més per la remor d'armes que omplenava el castell, que per acabament natural de la son. Però els creuats ja estaven acostumats a dormir poc.

Es posà dret, donà unes passes, i per les esclatxes de les sageteres esguardà els camps daurats per un sol magnífic, compensació de la tempesta del dia abans.

Amb quin goig contemplà els voltants de Castell-Isard, les masies del terme, els horts, les terres de tots colors, i l'aigua del riu, que perlejava sota les bolves daurades del sol que embellien l'espai!

Aquells instants d'esplai li serviren per a recordar clarament els fets de la nit abans...

—Pobre hostaler!—va dir-se.—Poc sabia ell qui era jo i que no li pagaria perquè no duia un sou a l'escarcella. Els cavallers de Crist fan vot de pobresa! I en Jaques... Quina animeta més endiastrada! Crec que quan la Mort el cridi, ni el diable el voldrà per por de què li prengui el seu domini tenebrós!... I el patge de l'hostal... Amb quin afany m'escoltava! Es un minyó ben digne de sort... Va interessar-me... Es tan interessant un jovincel que estima sense

esperança!... Mes, és ja molta la remor d'armes que eixorda les meves orelles.. Si pogués guaitar...

Pas a pas, sense fer ombra de soroll, en Giralt davallà uns quants graons, i a la fi d'un corredor, uns filets de llum rectangulars li descobriren l'existència d'una porta.

S'atancà a guaitar per les esclatxes... Oh, sorpresa! Era la cambra on l'havien deixat a ell, on havien intentat assassinar-lo!

Si hi pogués entrar-hi, per a veure la destroça que havien fet les dagues en la roba del llit!... I pensant en el cas, sense donar-se'n compte, li escapà de la gola, forta, trontolladora, una riallada fresca.

En Jaume, que estava dormint sota el pes d'un mal somni, es despertà espaordit, i temoregament, vestint-se a corre-cuita, prengué una daga i escorcollà l'habitació, obrint els portellons del finestral.

—He sentit una rialla... L'he sentida! No l'he pas somniada!

I guaità dessorra el llit, darrera els seients i els cortinatges. Estava sol, ben sol.

En Giralt ho veia tot, i comprenent el que passava per l'esperit del seu antic criat, llençà una nova riallada.

A en Jaume se li glaçaren les sangs. Anà per a cridar, però la veu eixí ofegada. Serrada la gola, tot just si el deixava respirar, pantejant.

D'esma corregué vers la porta. En obrir-la i trobar-se enfront la figura majestuosa d'en Giralt de Bellaguait, es sentí cor-lligat, volgué aixecar el braç armat, però, aplanat per la por i els remordiments, caigué de genolls.

—Perdó, perdó, i cent vegades perdó, home o fantasma d'en Giralt de Bellaguait! Tot, tot t'ho tornaré.

I començà a besar els genolls del cavaller, que l'escoltava fredament.

—Aixeca't i entra—li féu, empenyent-lo a dins de la cambra.

De genollons, arrossegant-se per terra, entrà en Jaume, creient ben arribada la seva hora.

—Miserable traïdor! De la força que tens cent vegades més rescuda només et pot salvar l'obediència més absoluta. Pensaves furtar-me els drets de la meva verveïsonia, oi? Mort en Guifre... i qui sap com—encara que jo ho sabré,—mort en Giralt de Bellaguait, en Jaques de Fonollet, el servent adicte, l'escuter, el patge de cambra, tenia obert el camí de la senyoria. Molt bé! I jo, fent-me sagetejar pels enemics de l'Església, exposant el cap als tallants de la Mitja-lluna!

—Vós havíeu fet un crim...—barbotejà en Jaume, sense moure's d'arrupit als peus del cavaller de la Creu.

—Ments, per les barbes d'un morol Jo em vâreig batre llealment amb en Gilibert de Ces Aroles, i el vâreig occir cara a cara, i vaig imposar-me la penitència més digna d'un cavaller i més acceptable als ulls de Déu, que ho veu tot, i que ha vetllat per la meua vida, per a què fos el braç que castigues el teu enviliment.

—He fet créixer el vostre patrimoni!—féu, en to d'excusa, en Jaques.

—Cert; en profit teu, furtant a les baronies i verveïssories properes el bestiar i els fruits de la terra, que ja ho sap tothom les teves rapacitats nocturnes.

—Es fals...

—No neguis, que, de tornada de Palestina, tot m'ho han contat... Però, en fi, jo vâreig cedir els meus béns per a reparar una acció meua condemnable... L'objecte de la reparació ha desaparegut. I jo visc i tinc amb mi els documents provatoris dels meus drets. Estàs disposat a obeir-me?

—Què fareu?

—Res que no sia just. Si vols viure, i encara honorat, i fins beneït pel poble, digues a tots, pel mitjà d'una crida, que vinguen al castell, i jo allavors faré el teu millor elogi...

En Jaume contemplà amb recel el semblant rialler i mo-feta d'en Giralt.

—Què voleu fer, Mossenyor, delatar-me, entregar-me a l'odi de la multitud? No, no! Mateu-me vós d'una vegada!

—No; jo no mato més que infidels... Encàra que entre un turc i tu, no hi sabria trobar-hi l'espasa gaire diferència. Però, resta calmos, car jo no só assassí com tu. Em creuràs? Si no em creus, porto la nova dels teus delictes al Castell de l'Aljama, i l'Orde de Sant Jordi no perdona als traïdors... A tu et pertocquen a més dels açots, les penes següents: la de llevar-te una mà, per falsari d'un testament ològraf. La de llevar-te'n una altra, per assassí. La de llevar-te un braç per cap d'una partida de bandolers que arrasa les viles veïnes. La de llevar-te un altre braç...

En Jaques, aterroritzat, escoltava aquella lletania. Sabia prou bé que els templers eren severos i que rara vegada perdonaven les injúries fetes contra un individu de l'Orde. Si els cavallers jordians prenién part en el càstig, estava condemnat als més horribles turments.

Tenia encara una certa esperança en el natural bo i generós d'en Giralt, i així, optà per obeir-lo, no sense oblidar la recerca dels mitjans convenients per a desfer-se d'aquell home arribat en tan mala hora.

—Senyor, per pietat, faré el que vós digueu, sense protesta, sense refugir les vostres ordres...

—I quina garantia em dones?

—La que volgueu. Imposeu-la vós.

—Tu saps d'escriure. Té, aquí veig una ploma i un pergamí. Escriu.

En Jaques obeí, a despit de l'odi que cobejava. En un corn de bou hi havia tinta; al costat una blanca ploma d'oca i un retall de pergamí.

En Giralt dictà, punxant amb la daga a en Jaques, a cada rebequeria o a cada defalliment d'aquest: «Jo, Jaume del Fonollar, dono plens poders al cavaller de Sant Jordi, dit a l'Orde «El cavaller Malestruc», per a què fassa dels meus béns l'ús que estími oportú...» Au, firma i segella.

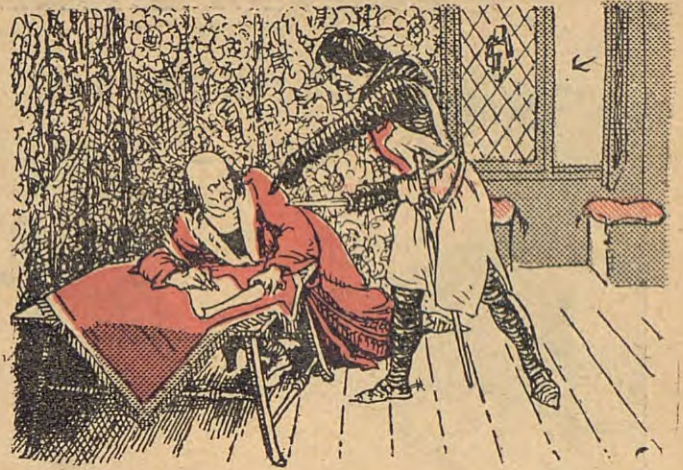
En Jaques rebotà la ploma amb ira.

—No, no! Jo no firmo la meua ruïna!

—Prefereixes perdre el cap?—li observà, fredament, el cavaller.

—Oh, no sereu tan crudel que em deixeu a la pobresa!—féu, pidolant un poc de compassió, en Jaques.

—La meua commiseració depèn de la teva pressa en obeir les ordres meves... Firma, o et llevo la testa per mes pròpies mans, heretgel!

En Jaques, clucant els ulls, d'esma, per a no veure el sacrifici que realitzava, signà.

El cavaller es guardà sota la malla el document, i sempre rialler, ordenà:

—Ara baixarem els dos a saludar als teus servents. Jo des d'ara mano; no t'humiliaré. Per a tots seré un parent per a qui tots els sacrificis són pocs, i tu cediràs a la meua voluntat, festós, com si cada acte meu et sia un consol i una alegria... I creu que ho serà, perquè cada vegada et sentiràs més lleuger per anar al cel.

I digué en Giralt les darreres paraules amb tan enigmàtica expressió, que en Jaques es posà novament a tremolar.

Davallaren, i en Jaume, amb veu feble, que bé prou denunciava el poc goig que sentia, digué al seu servei que era precis que obeís a l'hoste, en tot, com si fos ell mateix.

—I com a estrena, feu-me la mercè d'avisar tot seguit al nunci, Mossenyor. Necessito veure'l immediatament.

En Jaume, hi assentí i el nunci fou ben prest en presència d'en Giralt.

Aquest, després de fer-l'hi esment de què devia obeir les seves ordres, per damunt de Mossenyor del Fonollar, li manà amb tot l'aplom característic del temple:

—Faràs, sense perdre temps, una crida, per tot Valldaura, Sant Genís, Sant Cugat, Cerdenyola i serralada de marina, per a què els vassalls de Mossenyor de Fonollar, senyor del Castell-Isard, vingan aquesta tarda aquí, sense excusa de cap mena, baix la pena de dany i de sentit.

—Quina en porteu de cap, senyor?

—Fer que tots els vassalls t'estimin. Oi que serà un miracle? Doncs, jo aquesta tarda el faré. Nunci, diga'ls que a les quatre els espero. I per damunt de tot, crida a l'hostaller de la Llebreta.

—A n'aquell brètol cridareu, senyor?—gosà a interrompre en Jaume.

—Tu deixa'm fer... Aquesta nit, tota la verveïssonia et beneirà. Paraula.

I en Giralt, enllaçant el braç amb en Jaume, començà a recórrer tots els dominis del castell.

(Continuarà)

En Ramonet l'entremaliat

A la fira en Ramonet s'ha comprat un canó.

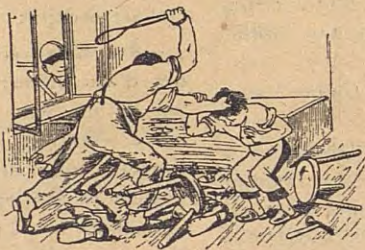
I l'ompla de perdigons amb intents no gaire bons.

Per sa culpa, dos amics prest devenen enemics.

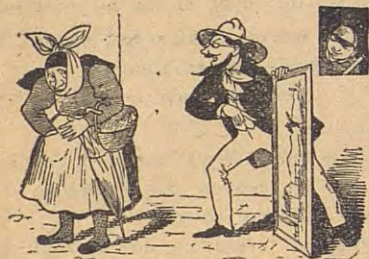
L'ampolla d'un sabater un perdigó romp, certer.

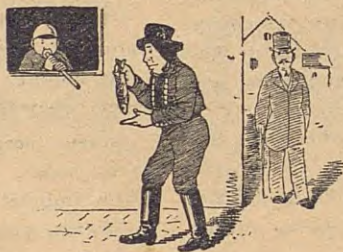
I paga el seu gran furor un just i no el pecador.

Passa una vella i un pintò i al punt enjega el canó.

—Ja que el quadro em foradeu, és ben just que me'l pagueu.

Un home, tot content, diu: —Aquest peix encara és viu.

Com que li cau de la mà, exclama:—Ben viu que està!

Un ou cerca el venedò i ell bufa fort el canó,

resultant com a final una truita colossal.

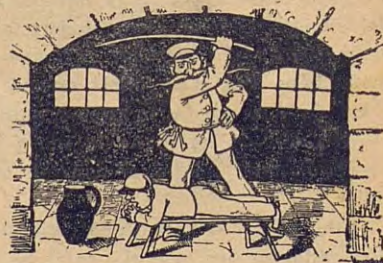
—Ocasió excel·lent, caram! Una dona amb aviram!

I d'aquell seu darrer tret n'heu el càstic el gatet.

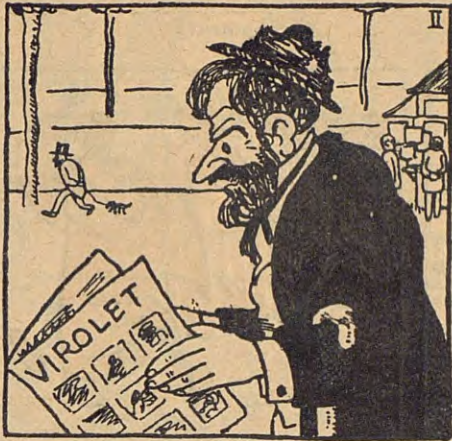
Dos guardes l'han vigilat i se l'enduen agafat.

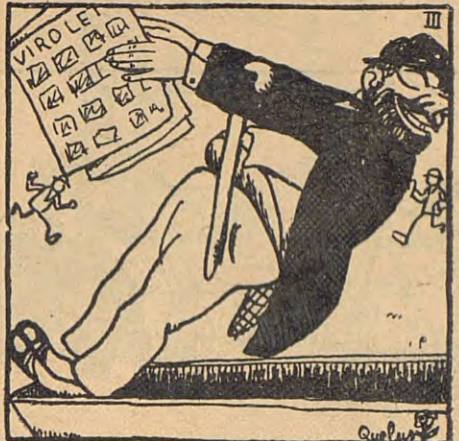
I en la presó paga bé l'haver sigut trapacè.

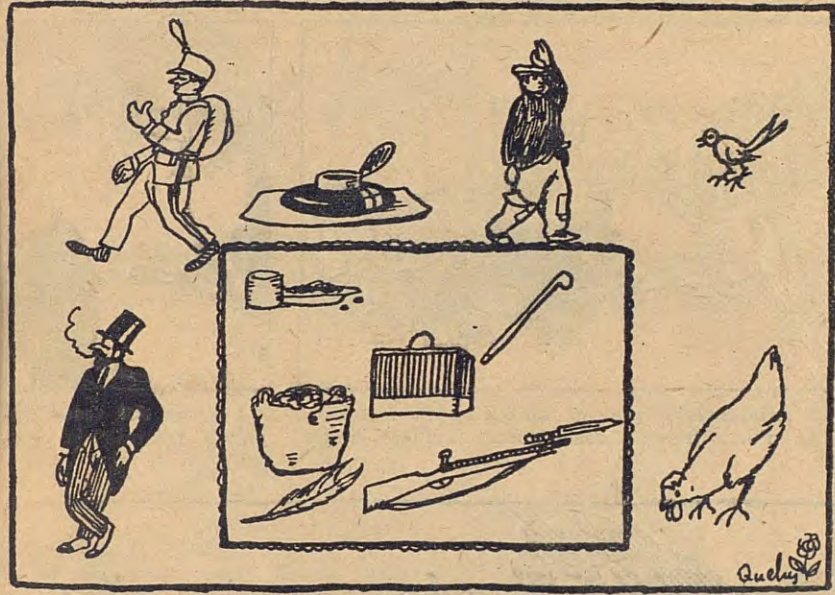
I
El senyor Ferran de Prat

II
Per distreu-re's un xiquet

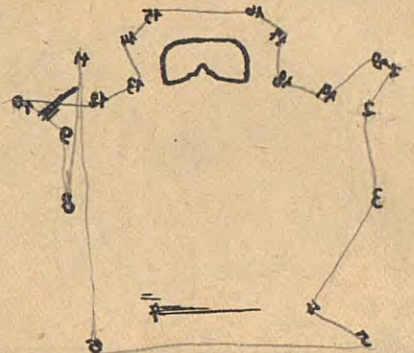

III
Per tenir ganes de viure

Repartir mentalment els sis objectes que es veuen en el quadro petit del dibuix, entre els sis ninots que n'estan fora, de manera que cada un tingui el que li correspon pel seu aspecte, caràcter i condició.

ENTRETENIMENT

Resseguir correlativament els números amb llapis o ploma.

SOLUCIONS AL NUMERO PASSAT
Rodolins incompetents:

- I.—Amb ganes de disfrutar don Josep se'n va a caçar.
 - II.—Veü eixir una llebreta i li apunta l'escopeta.
 - III.—Prò com que té «mala pata» surt el tret per la culata.
- Entreteniment: Un canó d'artilleria.

GRAN CONCURS
D'HISTORIETES

Tal com vàrem prometre, avui comencem la publicació de les historietes rebudes que continuarà en números successius a l'objecte de què els nostres llegidors (concurants i no concurants), s'hi fixi'n bé i un cop les haguem publicades totes votin en el plebiscit que anunciarem oportunament, d'acord amb la seva consciència en un sentit d'estricta justícia.

N.º 1

JOAN BERNADELL DUCH

Si alguna vegada compreu un rellotge, no sortiu amb ell mostrand-lo pel carrer com feia el senyor Parellada per donar-se to.

Va ésser tot passejant que no va veure dos subjectes que el seguien i que deien:

—Ouan sentis un cop estigues alerta,

—.....!

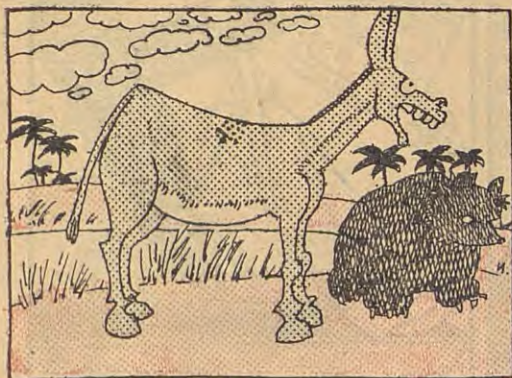
—Ai, mercès, guardal

—Guardal Guardal

LES AVENTURES D'UN BURRO I UN ÒS

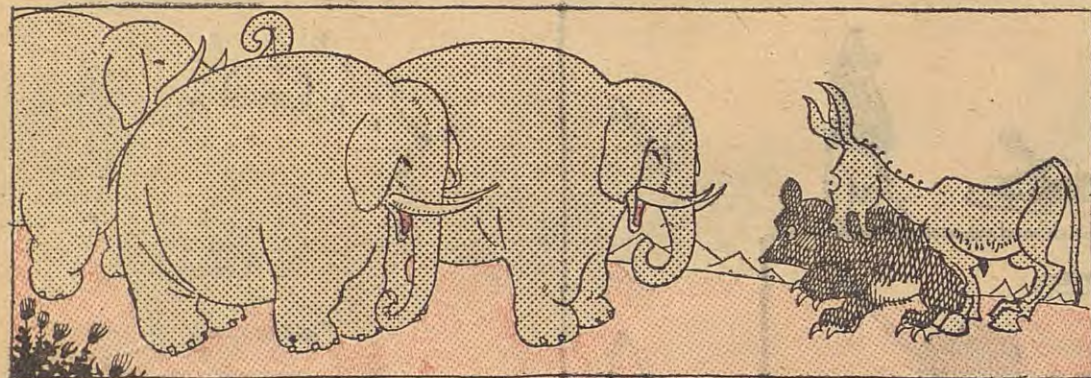
(Acabament)

No escarmentats encara de tot el succeït, s'internaren per terres mores en cerca de noves aventures.

No tardaren pas gaire en trobar una caravana de tuaregs (perillosos lladregots del desert) que els feren quedar admirats amb les seves col·raines i amb els crits i enrenou que movien.

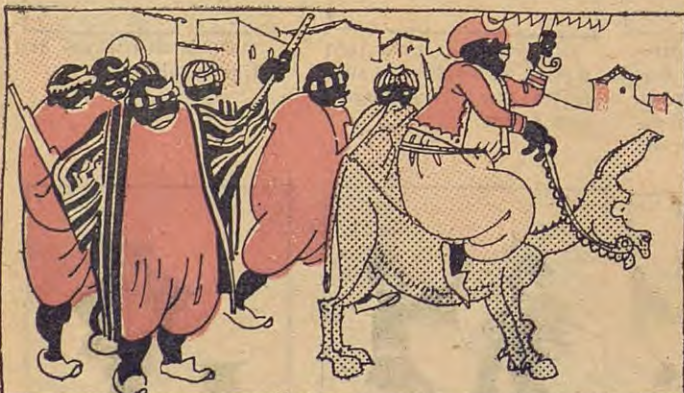
Però lo que més admiració els causà foren uns animalassos que no coneixien ni tan sols de sentir-los anomenar, molt alts i grossos i proveïts d'una trompa descomunal i d'uns ullals que feien feresa.

Les aus del desert donaven mostres de presentar carn morta.

En veure el burro i l'ós, els elefants enjogassats, amb «aquella tranquil·litat» i sense intenció de fer res de mal, es proposaren divertir-se una estona amb els nostres herois, deixant aviat a l'ós fet una llàstima i al burro en condicions d'ésser pilot aviador.

Resultant que aquell burro que va fugir per a no tenir de treballar, es veié condemnat a tragar sobre el seu lloim la còrpora feixuga del Gran Tuareg...

i aquell ós que tot s'ho volia menjar i del qual no en quedava sinó la pell, quedà convertit en catifa i es tingué de veure trepitjat per sempre més.